

Documentaire over Nederlands meest populaire streektaalzanger op TV Noord en TV Drenthe

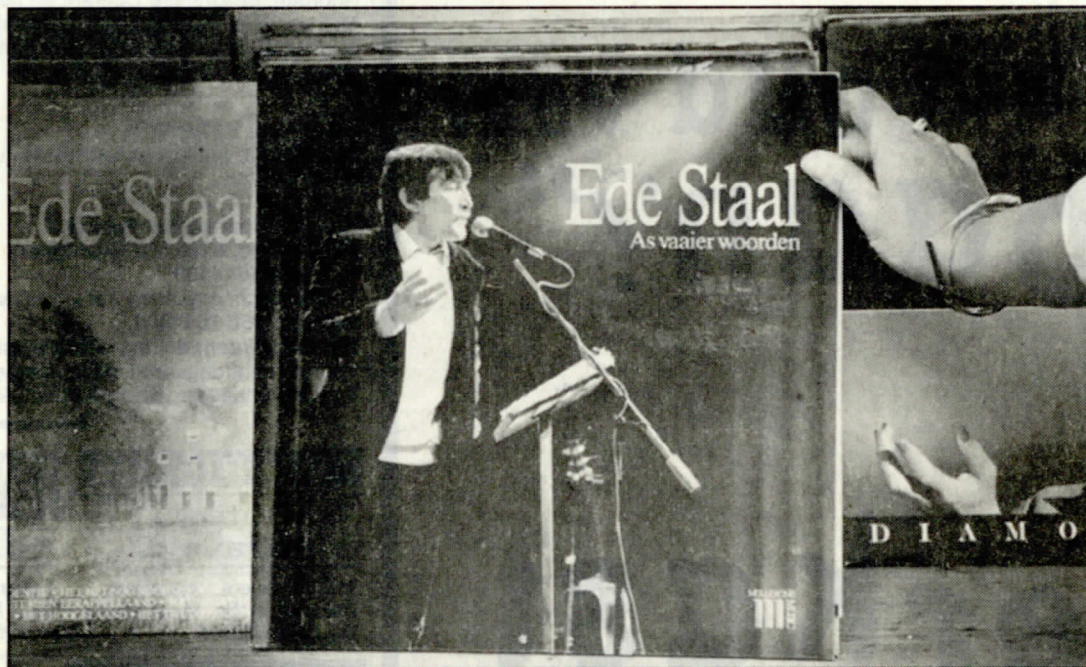
Bewonderaars herdenken fenomeen Ede Staal

■ GRONINGEN - Hij is alweer tien jaar geleden overleden, maar de Groninger zanger Ede Staal geldt nog steeds als de meest populaire streektaalzanger die Nederland ooit heeft voortgebracht. Van zijn werk zijn een half miljoen langspeelplaten en 'spiegelplaatjes' verkocht en dat geldt voor een streektaal-artiest als een absoluut record. TV Noord en TV Drenthe zenden donderdag de documentaire 'Mien Hogelaand' uit, waarin mensen aan het woord komen voor wie de muziek van Ede nog steeds een belangrijke rol speelt. De documentaire is gemaakt door Hendrik Jan van Telgen.

Door **Hilbrand Polman**

De documentaire begint met fraaie beelden van het Groninger landschap, zoals een wad-opper die het station van Baflo uitrijdt. Vervolgens zien we voormalig PvdA Tweede-Kamerlid Flip Buurmeijer zijn auto door de Groningse dorpjes sturen. Hij heeft nog met Ede (geboren in 1941) op de lagere school in Leens gezeten en maakt nu een 'sentimental journey'.

Hij vertelt hoe hij samen met collega-Kamerlid Wim Meijer zo'n vijftien jaar geleden het werk van Ede Staal ontdekte. „We zaten samen in de auto en Meijer zei: 'ik heb hier nou wat muziek uit Groningen, dat is vast nieuw voor je.' 'Dat is dan vast Ede Staal', antwoordde ik, want ik had net een elpee van hem gekocht.”

▲ Van Ede Staal werden een half miljoen platen verkocht.

Foto: DGP

Verder komt beeldend kunstenaar Chris Beukema aan het woord die vertelt hoe hij twee jaar lang alleen maar schilderijen maakte die waren geïnspireerd door de liedjes van Ede Staal. De geboren westerling Cor van Dam, thans sedert vele jaren woonachtig

in het Noorden, laat horen dat hij vloeiend Gronings spreekt en doet eerbiedig een bandje met liedjes van Ede Staal in zijn radio-cassettrecorder.

Programmamaker Engbert Gruben van Radio Noord maakt het beeld compleet door

te vertellen hoe hij Ede Staal ontdekte en met de nodige aandring zo ver kreeg dat hij voor volle zalen het podium besteed. „Daar voelde hij niets voor, daar heeft hij nog slapeloze nachten van gehad.”

Passie

„Ik wilde in de documentaire laten zien wat voor passie mensen nog steeds hebben met het werk van Ede Staal,” verklaart regisseur Van Telgen zijn werkwijze. Jammer is alleen dat hierdoor uitsluitend bewonderaars aan het woord komen en geen mensen die Ede verdienen wat in de juiste proporties kunnen plaatsen. Van Telgen heeft zich het adagium 'Van de doden niets dan goeds' wat al te zeer ter harte genomen. De vraag bijvoorbeeld wat voor persoon Ede Staal nu eigenlijk was en of hij niet wat erg sentimentele teksten maakte over zijn geboortestreek blijft onbeantwoord.

„Ik ben geen mensen tegengekomen die negatieve dingen zeiden over Staal,” verklaart de regisseur. „Bovendien leek het me niet erg gepast om mensen aan het woord te laten die de liedjes van Staal maar niets aar vinden. En het werk van Staal heeft nu eenmaal veel met emoties te maken, maar het raakt mensen wel recht in hun hart.”

TV Noord zendt de documentaire 'Mien Hogelaand' donderdag om kwart voor zeven uit, TV Drenthe om twintig voor zeven. Twee en vier uur later volgt een herhaling.